

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 43 0 P 232307 25 Rev
Sarajevo, 16.09.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Slavice Čindrak, kao predsjednice vijeća, dr. sc. Danice Šain i Suada Kurtovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. D.-V. A., Ulica ..., Z., 2. Š. M., Ulica.... B., 3. R.H., Ulica Z., 4. M. S., Ulica Z., 5. M. E., Ulica.... V., 6. B.-A. S., Ulica.... V., 7. M. A., L. b.b. O.Ž., 8. K. Dž., Ulica ...G., koje zastupaju punomoćnici Emir Čolaković i Nina Dragoljić, advokati iz Zenice, protiv tužene Federacije BiH, Vlade Federacije BiH, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo, Ulica Alipašina broj 6/14 Sarajevo, radi utvrđivanja, zaštite i otklanjanja diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 36.571,15 KM, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 P 232307 25 Gž od 08.04.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.09.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, drugostepena presuda preinačava, žalba tužitelja odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Tužitelji su dužni tuženoj naknaditi troškove sastava revizije u iznosu od 1.440,00 KM, u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici broj 43 0 P 232307 23 P od 29.11.2024. godine odlučeno je:

„Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

„Utvrdjuje se da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH ("Službene novine F BiH" br.45/10, 111/12, 20/17) i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužitelje posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika. Ovim odredbama se vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I,II,III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiteljima - kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu.

Utvrdjuje se da je tužena donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršio indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdio poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj odluci, a da to istovremeno nije učinio u odnosu na tužitelje, čime nije ispoštovao Zaključak Parlamenta FBiH.

Nalaže se tuženoj da tužiteljima na ime naknade štete isplati ukupno iznos od 94.814,62 KM od čega:

Tužiteljici D.-V. A. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,33 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužiteljici Š. M. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 13.048,96 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužitelju R. H. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,28 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužiteljici M. S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.130,87 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužiteljici M. E. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,32 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužiteljici B.-A. S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,30 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužitelju M. A. za period od 01.02.2023.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 9.098,25 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana;

Tužiteljici K. Dž. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine novčani iznos od 12.107,31 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate u roku od 30 dana.“

Sud se oglašava stvarno nenadleženim za odlučivanje o zahtjevu tužitelja kojim se traži da se obaveže tužena da preduzme neophodne mjere u skladu sa Zaključkom Parlamenta FBiH 01-02-1332/21 od 28.04.2022.godine kako bi se prestalo sa kršenjem prava prema tužiteljima, te kako bi se jednako postupalo prema tužiteljima s ciljem otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije, te se tužba u tom dijelu odbacuje.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 23.266,20 KM, kao neosnovan.

Obavezuju se tužitelji da tuženoj naknade troškove postupka u iznosu od 2.400,00 KM, sve u roku od 30 dana.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 43 0 P 232307 25 Gž od 08.04.2025. godine žalba tužitelja je djelimično uvažena, presuda broj: 43 0 P 232307 23 P od 29.11.2024. godine (stav drugi, treći, četvrti i peti izreke) preinačena kako slijedi:

„Utvrdjuje se da je tužena donošenjem Odluke broj: 1067/2022 od 14.07.2022. godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima na način da je utvrdila poseban dodatak na plaću skupini zaposlenika koji su zaposleni u IT Sektoru Porezne uprave, pobliže nabrojana radna mjesta u samoj Odluci, a da to istodobno nije učinila u odnosu na tužitelje na koji način

je zanemarila Zaključak Parlamenta Federacije BiH, broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine.

Slijedom navedenog utvrđenja, obavezuje se tužena na preduzimanje potrebnih mjera u skladu sa Zaključkom Parlamenta Federacije BiH, broj: 01-02-1332/21 od 28.04.2022. godine u svrhu prestanka kršenja prava tužitelja, jednakog postupanja prema njima, te otklanjanja sistemske dugogodišnje diskriminacije.

Obavezuje se tužena da tužiteljima naknadi materijalnu štetu u ukupnom iznosu od 94.814,62 KM, pojedinačno svakom tužitelju, kako slijedi:

D.-V.A. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,33 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

Š.M. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 13.048,96 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

R. H. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,28 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

M. S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.130,87 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

M. E. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,32 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

B.-A. S. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,30 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

M. A. za period od 01.02.2023.godine do 03.06.2024.godine iznos od 9.098,25 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana;

K. Dž. za period od 01.08.2022.godine do 03.06.2024.godine iznos od 12.107,31 KM, sa zakonskim zateznim kamatama od podnošenja tužbe do isplate u roku od trideset dana.

Obavezuje se tužena da tužiteljima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu 12.285,55 KM, dok se tužbeni zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, preko dosuđenog iznosa, odbija kao neosnovan.

U preostalom dijelu osporena presuda ostaje neizmijenjena.“

Protiv drugostepene presude tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači i odbije tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, uz naknadu troška sastava revizije u iznosu od 1.440,00 KM ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelji su predložili da se ista odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku FBiH¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija je osnovana.

¹ „Službene novine FBiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15

Predmet spora je zahtjev tužitelja za zaštitu od diskriminacije na način da se utvrdi diskriminacija rukovodećih državnih službenika iz člana 6. Zakona o državnoj službi FBiH², a u vezi sa članovima 10. i 12. istog zakona, u koju kategoriju spadaju rukovodioci Kantonalnih poreznih ureda-pomoćnici direktora Porezne uprave FBiH, pomoćnici direktora u Središnjem uredu Federacije BiH, šefovi odsjeka i ispostava, dakle rukovodeći službenici i ostali državni službenici zaposleni u Poreznoj upravi FBiH, među koje spadaju i tužitelji, u odnosu na druge rukovodeće i ostale službenike u drugim federalnim organima i institucijama, a sve u skladu sa odredbama Zakona o zabrani diskriminacije³ - ZZD.

Zahtjevom u tužbi je traženo i da se utvrdi da su odredbe Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH⁴ i to član 20. u tabelarnom dijelu, poglavlja V i VII (koeficijent 4,85 za pomoćnika i 4,50 za šefa unutrašnje organizacione jedinice) diskriminirajuće za tužitelje posmatrajući koeficijente drugih državnih službenika koji obavljaju iste ili slične poslove kao skupina poreznih rukovodećih službenika, kao i da se ovim odredbama vrši direktna diskriminacija u odnosu na radna mjesta koja su navedena u I,II,III i IV dijelu tabelarnog pregleda tog člana, jer je tužiteljima - kao pomoćnicima Porezne uprave i šefovima unutrašnjih organizacionih jedinica određen značajno manji koeficijent u odnosu na tu skupinu, što je prvostepeni sud odbio, a drugostepeni sud to prihvatio.

U revizionom postupku tužitelji, takođe, traže da se utvrdi da su dodatno indirektno diskriminirani po osnovu Odluke o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi FBiH⁵, kojom je propisan dodatak na platu na radnim mjestima na kojim se obavljaju složeni informatičko-aplikacijski poslovi u organizacionim jedinicama Porezne uprave FBiH, među kojima nisu tužitelji, čime nije ispoštovan Zaključak Parlamenta FBiH.

Predmet spora je i zahtjev za naknadu štete koja se ogleda u razlici manje isplaćene plate u odnosu na platu koja bi tužiteljima bila isplaćena da je tužena postupila po Zaključku Parlamenta FBiH i pravo na dodatak utvrdila u odnosu na sve zaposlenike Poreske uprave FBiH, među kojima su i tužitelji.

U prvostepenom postupku je utvrđeno da je Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog ministarstva finansija donijela Odluku o posebnim uslovima rada i dodatka na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi FBiH broj 1067/2022 od 14.07.2022.godine, kojom su određena radna mjesta sa posebnim uslovima rada uzrokovanih povećanom odgovornošću (digitalizacija) za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave FBiH. U pitanju su: radna mjesta na kojima se obavljaju složeni informacijsko-aplikacijski poslovi u organizacionim jedinicama: a.) Sektor za informacionu tehnologiju : 1. Rukovodilac sektora-pomoćnik direktora, 2. Šef Odsjeka za projektovanje, razvoj i implementaciju IT sistema, Stručni savjetnik za projektovanje, razvoj i implementaciju informacionog sistema, Stručni savjetnik-projektant računarske mreže i mrežno-komunikacijskih servisa, Stručni savjetnik-senior programer, Viši stručni saradnik-razvojni programer, Viši stručni saradnik-razvoj i održavanje web stranica, Stručni saradnik-programer. 3. šef Odsjeka za održavanje sistema i podršku korisnicima IT sistema, Stručni savjetnik za održavanje i podršku informacionog sistema, Viši stručni saradnik za mrežnu i komunikacijsku podršku, Viši stručni saradnik-administrator mreže, Viši stručni saradnik-administrator baze podataka. U tački IV odluke se navodi da visina dodatka na platu zaposlenim u Poreznoj upravi, raspoređenim na radnim mjestima iz tačke II ove Odluke, iznosi 30% od osnovne plaće.

² „Službene novine FBiH“ broj: 29/2003, 23/2004, 39/2004, 54/2004, 67/2005, 8/2006, 77/2006 - odluka US, 34/2010 - odluka US, 45/2010 - dr. zakon, 4/2012, 99/2015 i 9/2017 - odluka Ustavnog Suda

³ „Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16

⁴ „Službene novine FBiH“ broj: 45/10, 111/12, 20/17

⁵ „Službene novine FBiH“ broj: 57/22

Pošto Odluka nije donesena i u odnosu na tužitelje, oni smatraju da su na ovaj način diskriminirani.

Postupajući po zahtjevu tužitelja prvostepeni sud je isti odbio kao neosnovan utvrdivši da nema diskriminacije prema tužiteljima i da zbog toga nema ni osnova za naknadu štete, koja bi se odnosila na razliku plate u utuženom periodu koju su tužitelji dobili i plate koju bi dobili da im je bio priznat dodatak na platu od 30% u naznačenim periodima.

Drugostepeni sud je utvrdio da je tužena donošenjem Odluke od 14.07.2022.godine o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi FBiH izvršila indirektnu diskriminaciju prema tužiteljima jer za njih nije odlukom utvrđen poseban dodatak na platu kao što je utvrđen skupini zaposlenika u IT sektoru porezne uprave, pa im je dosuđena i naknada materijalne štete zbog učinjene diskriminacije.

Prvostepeni sud je našao da postoji razumno opravdanje i legitiman cilj koji opravdava različito postupanje prema zaposlenim u IT sektoru i tužitelja. Nalazi da su tužitelji tokom postupka sa stepenom vjerovatnoće dokazali da postoji različito postupanje ali da nisu dokazali da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova te sa stepenom vjerovatnoće nije dokazano postojanje komparatora kao osobe ili grupe osoba koja se nalazi u istoj ili sličnoj situaciji. Nalazi da je tužena dokazala da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom i da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi nego na drugim objektivnim razlozima.

Drugostepeni sud smatra da Zaključak (koji nije potpisan ni od jednog doma Parlamenta), na osnovu kojeg je donesena Odluka Vlade o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi Federacije BiH, nije proveden, da su tužitelji zaposlenici Porezne uprave Federacije BiH kao i zaposleni u IT sektoru Porezne uprave, koji su dobili poseban dodatak na platu u visini od 30%, državni službenici sa visokom stručnom spremom pa da je apsurdna faktička situacija da tužitelji kao rukovodeći službenici imaju manju platu od državnih službenika kojim su pretpostavljeni i njima rukovode. Smatra drugostepeni sud da razlog za donošenje označene odluke, naveden u prijedlogu Porezne uprave FBiH broj 13/06/11-02-1-469/22 od 21.03.2022.godine, sprečavanje daljeg odliva kadrova iz IT sektora, ne predstavlja opravdan razlog za izuzetak od principa jednakog postupanja, propisanog odredbom člana 5. ZZD. Nalazi da tužena, na koju je prenesena obaveza dokazati suprotno to nije uspjela, odnosno da nije dokazala da donošenjem i provedbom navedene odluke nije došlo do diskriminacije, odnosno da u postupku sa stepenom sigurnosti nije dokazano da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom ili da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi, već na nekim drugim objektivnim razlozima i da nije dokazala sa dostatnim stepenom sigurnosti da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera. Smatra drugostepeni sud da je indirektna diskriminacija prema tužiteljima provedena tako što je tužena utvrdila poseban dodatak na plaću grupi zaposlenih u IT sektoru Porezne uprave, a ne i u odnosu na tužitelje na šta je bila obavezna Zaključkom Parlamenta Federacije BiH.

U vezi s tim zaključuje da je osnovan i zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete na koju imaju pravo primjenom odredbi člana 12. stav 1. tačka c. ZZD i člana 154. i 155. Zakona

o obligacionim odnosima⁶ - ZOO u visini dodatka na plaću od 30%, kako je utvrđeno finansijskim vještačenjem.

Presuda drugostepenog suda, po ocjeni ovog suda, nije zakonito donesena.

Prema članu 14. Evropske konvencije – Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj konvenciji osigurava se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

Članom 1. stav 1. ZZD propisano je da se ovim zakonom uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim licima u Bosni i Hercegovini i uređuje sistem zaštite od diskriminacije. Stavom 2. regulisano je da u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim standardima koji se odnose na ljudska prava i osnovne slobode, ovim zakonom utvrđuju se odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja (u daljnjem tekstu: nadležne institucije Bosne i Hercegovine), da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje.

Odredbom člana 2. stav 1. ZZD je propisano da će se diskriminacijom, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Stavom 2. istog člana regulisano je da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica, i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

Odredbom člana 3. stav 1. ZZD je propisano da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim članom 2. ovog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama.

Stavom 2. istog člana propisano je da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definirane u članu 2. stavu 1. ovog zakona u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

⁶ "Službeni list R BiH" broj: 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine FBiH" broj: 29/03 i 42/11

Članom 5. istog zakona regulisano je da zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. Sljedeće mjere neće se smatrati diskriminacijskim kada se njima ostvaruje legitiman cilj i ako postoji razuman odnos proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizirati i kada: a) proizilaze iz provođenja ili donošenja privremenih posebnih mjera osmišljenih bilo da se spriječe ili nadoknade štete koje lica trpe a koje su određene osnovama navedenim u članu 2. ovog zakona i to naročito za pripadnike ugroženih grupa, kao što su: invalidna lica, pripadnici nacionalnih manjina, žene, trudnice, djeca, omladina, starija lica i druga društveno isključena lica, civilne žrtve rata, žrtve u krivičnim postupcima, raseljena lica, izbjeglice i azilanti; odnosno da se omogući njihovo puno učešće u svim oblastima života.

Rješavajući o prigovorima u reviziji relevantnim za donošenje odluke, ovaj sud nalazi da je neosnovan prigovor revidenta o nenadležnosti suda kao i neblagovremenosti podnesene tužbe, što pravilno i detaljno obrazlaže prvostepeni sud na strani 33. i 34. svoje odluke, a prihvata drugostepeni sud.

Prema članu 13. ZZD rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog zakona iznosi tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najdalje pet godina od dana učinjenja povrede. Kod kontinuirane diskriminacije rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Rokovi se ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije.

Odluka, kojom tužitelji smatraju da su diskriminirani je donesena 14.07.2022. godine, naknada štete se potražuje od 2022. godine, a tužba je podnesena 14.07.2023. godine, što znači da nije protekao ni rok od tri godine, pa potraživanje u svakom slučaju nije zastarjelo.

Revident ukazuje da se pravilno Odlukom Vlade FBiH broj 1067/2022 od 14.07.2022.godine utvrđuju radna mjesta kod kojih postoje posebni uslovi rada zbog obavljanja poslova na kojima je došlo do povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave FBiH, kao posljedica digitalizacije procesa koji se izvršavaju putem složenih Informatičko-aplikacijskih poslova nad podacima koji se smatraju poreznom tajnom, zatim složeni informatičko-aplikacijski poslovi, kao i visina dodatka na platu koji pripada zaposlenim koji obavljaju navedene poslove. U tački IV Odluke se navodi da visina dodatka na platu zaposlenim u Poreznoj upravi raspoređenim na radnim mjestima iz tačke II ove odluke iznosi 30% od osnovne plate i da na taj način nije počinjena diskriminacija prema tužiteljima.

Prema toj odluci dodatak na platu navedenim zaposlenicima u IT sektoru, suprotno navodima tužitelja, se ne daje samo iz razloga čuvanja poreske tajne, koju su dužni da čuvaju svi zaposlenici poreske uprave, nego i iz razloga povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave FBiH, kao posljedica digitalizacije procesa koji se izvršavaju putem složenih informatičko-aplikacijskih poslova nad podacima koji se smatraju poreznom tajnom, zatim složeni informatičko-aplikacijski poslovi. Također, prema utvrđenju nižestepenog suda, od Federalnog ministarstva finansija, u čijem sastavu je i Poreska uprava, je podnjet zahtjev Vladi FBiH za hitno postupanje i djelovanje u vezi sa alarmantnom situacijom za održivost informacionog sistema Porezne uprave i odliva stručnog IT kadra, koji apel i zahtjev je prethodio donošenju navedene odluke.

Tužitelji su u postupku trebali dokazati sa stepenom vjerovatnoće slijedeće činjenice: a) da postoji različito postupanje; b) da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova i c) postojanje komparatora ili hipotetičkog komparatora, kao osobu ili

grupu osoba koja se nalazi u sličnoj situaciji kao i tužitelji. Sa stepenom pretežne vjerovatnoće tužitelji nisu dužni dokazati diskriminatorski osnov i različito postupanje u odnosu na komparatora.

Tuženi, kao navodni počinitelj vjerovatnost diskriminacije može pobiti na dva načina: 1. tako da u postupku sa stepenom sigurnosti dokaže da tužitelji nisu u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom ili 2. da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi već na drugim objektivnim razlozima. Ukoliko ne uspije na navedeni način pobiti vjerovatnost diskriminacije, navodni počinitelj diskriminacije mora sa stepenom sigurnosti dokazati da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera.

Po ocjeni ovog suda tužitelji su tokom postupka sa stepenom vjerovatnoće dokazali da postoji različito postupanje, međutim nisu dokazali sa stepenom vjerovatnoće da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova, te postojanje komparatora kao osobe ili grupe osoba koja se nalazi u istoj ili sličnoj situaciji kao i tužitelji.

Odredbama člana 12a. Zakona o Poreznoj upravi FBiH⁷ dato je ovlaštenje Vladi F BiH da na prijedlog Federalnog ministra finansija donese odluku kojom će utvrditi pravo uposlenika Porezne uprave F BiH koji rade na poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada, poseban dodatak u visini do 30% od osnovne plaće, što znači da je diskreciono pravo Vlade F BiH da cijeni sve činjenice koje se tiču dodatka na plaću odnosno posebne uslove rada i na osnovu tih činjenica donese odluku, a Odluka se odnosi na zaposlene koji obavljaju specifične složene informatičko - aplikacijske poslove na kojima je došlo do povećane odgovornosti za upravljanje i sigurnost cjelokupnog informacionog sistema Porezne uprave FBiH kao posljedice digitalizacije procesa.

Dakle, suprotno navodima tužitelja obaveza čuvanja porezne tajne nije bio razlog ni opravdanje za donošenje navedene odluke, nego povećanih rizika i odgovornost zaposlenika, a poslovi iz navedene odluke zaposlenici u IT sektoru obavljaju pod povećanim rizicima sa povećanom odgovornošću što predstavlja posebne uslove rada, a svakako se radi i o deficitarnim kadrovima, što nižestepeni sud pravilno utvrđuje iz prijedloga Ministarstva finansija i apela upućenog Vladi.

Ovaj sud cijeni da razumno opravdanje i legitiman cilj opravdava različito postupanje, sve i ako se uzme da se radi o istoj ili sličnoj skupini, imajući u vidu poslove koje zaposlenici u IT sektoru obavljaju u sklopu svog radnog mjesta što se ogleda u tome da se radi o poslovima koji zahtijevaju povećano opterećenje, angažman i odgovornost u radu, te posebnu stručnost i kompetencije imajući u vidu da ti poslovi obuhvataju održavanje cjelokupnog hardversko softverskog poreznog sistema za područje cijele Federacije BiH, a minimalan zastoj potencijalno može uzrokovati gotovo nenadoknadivu štetu za budžete Federacije BiH, kantona, gradova, općina, pravnih i fizičkih lica.

Tužitelji se neosnovano pozivaju na Zaključak Parlamenta F BiH, koji nije potpisan ni od jednog Doma Parlamenta FBiH (njime se nalaže Vladi FBiH da utvrdi poslove u Poreznoj upravi FBiH kod kojih postoje posebni uvjeti rada i procenat posebnog dodatka za te poslove kako bi se otklonila nepravda i diskriminacija prema rukovodećim službenicima u FBiH u odnosu na druge rukovodeće službenike u institucijama i zavodima u FBiH) s obzirom da se

⁷ “Službene novine FBiH” broj: 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22

istim posebno ne nalaže da se za poslove na radnim mjestima koje obavljaju tužitelji regulišu identični platni razredi i koeficijenti kao za poslove na radnim mjestima koje tužitelji pominju u tužbi, niti se nalaže da se poslovi na radnim mjestima koje obavljaju tužitelji odrede kao poslovi sa posebnim uslovima rada i da se za iste odredi dodatak na plaću od 30%.

Donošenjem navedenog zaključka Vlada FBiH se koristila svojim ovlaštenjem iz člana 12a stav 2. Zakona o Poreznoj upravi F BiH i donijela Odluku o posebnim uslovima rada i dodatka na platu zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH V. broj: 1067/22 od 14. 7. 2022.godine, a samo činjenica da druga radna mjesta, odnosno radna mjesta tužitelja nisu obuhvaćena tom odlukom ne može značiti da su predmetom diskriminacije.

Da bi došlo do prebacivanja tereta dokazivanja sa tužitelja na tuženu prema odredbama člana 15. stav 1. ZZD tužitelji trebaju učiniti vjerovatnim, odnosno dokazati prima facie diskriminaciju (na prvi pogled) u okviru istih grupa kojim pripadaju, a tužitelji to nisu učinili, pogotovo nisu učinili vjerovatnim, ni dokazali prima facie diskriminaciju u okviru istih grupa kojim pripadaju uzrokovanu propisima.

Dakle, tužitelji su u tužbi ukazali na različita radna mjesta u Poreznoj upravi F BiH i u drugim federalnim organima i institucijama i na različite platne razrede i koeficijente za određivanje visina plaća za različita radna mjesta sa različitim nazivima što se nikako ne može smatrati diskriminacijom i nejednakim postupanjem prema tužiteljima jer određivanje različitih platnih razreda i koeficijenata za određivanje visina plaća za različita radna mjesta i poslove u Zakonu o plaćama i naknadama u organima Vlasti Federacije BiH i određivanje dodatka na plaću u Zakonu i u Odluci o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH nije zasnovano ni na kakvom zabranjenom osnovu (individualna svojstva kao što su rasa, boje kože, jezik, vjera i sl. ili druga okolnost) u odnosu na tužitelje i u okviru grupa kojim pripadaju.

Ovaj sud ne nalazi da postoji diskriminacija, niti nejednako postupanje prema tužiteljima u okviru istih grupa kojima tužitelji pripadaju ni po osnovu nekog od individualnih svojstava (rasa, boja kože, jezik, vjera i sl.), a ni po nekom drugom osnovu i okolnosti prema definiciji iz člana 2. stav 1. ZZD, a regulativa iz člana 20. i iz ostalih članova Zakona o plaćama i naknadama u organima Vlasti Federacije BiH i Odluka o posebnim uslovima rada i dodatku na plaću zaposlenim u Poreznoj upravi F BiH nisu od strane nadležnog Ustavnog suda BiH ocijenjeni ni kao neustavni, ni kao suprotni ratifikovanim međunarodnim konvencijama i propisima, ni kao diskriminatoriski, odnosno tužena je dokazala da je za određivanje navedenog dodatka za zaposlenike IT sektora imala objektivno i razumno opravdan i legitiman cilj.

Dakle utvrđeno različito postupanje tužitelja u smislu određivanja različitih platnih razreda i koeficijenata rukovodećih državnih službenika u Poreznoj upravi FBiH, u odnosu na ostale rukovodeće državne službenike i ostale državne službenike, nije bilo uslovljeno zabranjenim osnovom, odnosno navedeno je imalo legitiman cilj. Tužitelji nisu dokazali sa stepenom vjerovatnosti da su navedeni rukovodeći državni službenici i odgovarajući komparatori, a s druge strane tužena je dokazala da komparatori nisu odgovarajući jer se ne radi o istim i sličnim poslovima, a samo definisanje zaposlenika navedenih kategorija rukovodećim državnim službenicima u smislu Zakona o državnoj službi i Zakona o organizaciji uprave, ne stvara iste ili slične okolnosti, a tužena je dokazala da je imala legitiman cilj kod različitog postupanja.

S obzirom da tužitelji nisu diskriminirani, posljedično prednjem utvrđenju, sud je odbio i zahtjev tužitelja da im tužena nadoknadi štetu, koja se odnosi na razliku plate u utuženom periodu koju su tužitelji dobili i plate koju bi dobili da im je bio priznat dodatak na platu od 30% u naznačenim periodima, s obzirom da nije dokazano da je postupanjem tužene, odnosno njenim propuštanjem, došlo do diskriminacije tužitelja, koja je za posljedicu imala nastupanje štete u navedenom iznosu.

Nema uticaja na rješenje ove pravne stvari ni presuda ovog suda broj: 43 0 P 188930 22 Rev od 06.12.2022. godine na koju se, prilikom odlučivanja, poziva drugostepeni sud. Ovo iz razloga što se u toj presudi radi o drugom činjeničnom osnovu na temelju kojeg je sud zaključio da tužena nije sa stepenom sigurnosti dokazala da tužitelji nisu u uporedivoj situaciji sa svojim komparatorom niti da se razlika ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi niti da je različito postupanje bilo objektivna i proporcionalna mjera, na osnovu čega je u toj odluci zaključeno da je tužena donošenjem spornog podzakonskog akta počinila direktnu diskriminaciju prema tužiteljima. Nasuprot tome, u ovom predmetu tužena je dokazala da tužitelji nisu u sličnoj ni uporedivoj situaciji sa svojim komparatorom, da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi nego na drugim objektivnim razlozima, te da je različito postupanje bilo objektivna i proporcionalna mjera, zbog čega ovaj sud smatra da donošenjem Odluke Vlade FBiH od 14.07.2022. godine nije počinjena diskriminacija prema tužiteljima.

Slijedom izloženog, primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci presude.

Tužena je uspjela u revizionom postupku pa joj je pored dosuđenih troškova postupka, primjenom odredbi člana 386. stav 1., 387. stav 1., 395. stav 1. i 397. stav 2. ZPP, dosuđen i trošak sastava revizije u iznosu od 1.440,00 KM.

Predsjednica vijeća
Slavica Čindrak, s.r.